

בחינה בתוכנה 1

סמסטר ב', מועד א', תש"ע

27/06/2010

ליאור וולף, ליאור שפירא, רובי בוים, מתי שמרת

הוראות (נא לקרוא!)

- משך הבחינה **שלוש שעות** - חלקו את זמנכם ביעילות.
- יש לענות על כל השאלות.
- בשאלות שבהן יש צורך לנמק, תשובה ללא נימוק לא תזכה באף נקודה.
- יש לענות על כל השאלות בגוף הבחינה במקום המיועד לכך. המקום המיועד מספיק לתשובות מלאות (ויותר). יש לצרף את טופס המבחן למחברת הבחינה. מחברת ללא טופס עזר תפסל. תשובות במחברת הבחינה לא תיבדקנה. **במידת הצורך ניתן לכתוב בגב טופס הבחינה.**
- יש למלא מספר סידורי (מס' מחברת) ומספר ת.ז על כל דף של טופס הבחינה.
- ניתן להניח לאורך השאלה שכל החבילות הדרושות יובאו, ואין צורך לכתוב שורות import.
- במקומות בהם תתבקשו לכתוב מתודה (שירות), ניתן לכתוב גם מתודות עזר.
- אסור השימוש בחומר עזר כלשהוא, כולל מחשבוניו או כל מכשיר אחר פרט לעט. בסוף הבחינה צורף לנוחותכם נספח ובו תיעוד מחלקות שימושיות.

לשימוש הבודקים:

שאלה	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	סה"כ
1								
2								
3								
ציון בחינה:								

בהצלחה!

כל הזכויות שמורות ©

מבלי לפגוע באמור לעיל, אין להעתיק, לצלם, להקליט, לשדר, לאחסן במאגר מידע, בכל דרך שהיא, בין מכנית ובין אלקטרונית או בכל דרך אחרת כל חלק שהוא מטופס הבחינה.

שאלה 1 (30 נקודות)

מערכות המלצה כיום משתמשות באלגוריתמי Collaborative Filtering (סינון שיתופי). אלגוריתמים אלו מבוססים על ההנחה שמשתמשים שהסכימו בעבר יסכימו גם בעתיד – לדוגמה: כאשר תגלשו באתר AMAZON (אתר לקניית ספרים ועוד) תוכלו לצפות בהמלצות בסגנון "Customers who viewed this also viewed.." ("לקוחות שבחנו מוצר זה גם הסתכלו על...")

בסיס הנתונים של מערכות אלו הוא טבלה של דירוגים (מספר 'כוכבים' בין 1 ל 5) כאשר השורות מייצגות משתמשים והעמודות מוצרים. לדוגמה, $R_{u,i} = 3.2$ מייצג את העובדה שמשתמש u דירג את מוצר i בציון 3.2.

דוגמה:

User/Product	Umbrella	Camera	Teddy bear	...		
Moshe	5		2.3			
Danny		1.4				
Ruthy	4.9	4	0.3			
Naama	2					

מטריצות אלו דלילות ביותר (פחות מ 1% בודד של הערכים ידועים) שכן משתמש בוחר לדרג רק חלק קטן מהמוצרים באתר. מימוש המטריצה ע"י מערך דו-מימדי אינו יעיל ואינו אפשרי בגלל מגבלות זיכרון (תחשבו כמה משתמשים יש ל AMAZON למשל) SparseMatrix הינו ממשק לייצוג מטריצות אלו בצורה יעילה. הקוד נתון להלן:

```
public interface SparseMatrix {
    // returns the number of columns
    public int getNumColumns();

    // returns the number of rows
    public int getNumRows();

    // return the rating of user u to item i
    public double getRating(int u, int i);

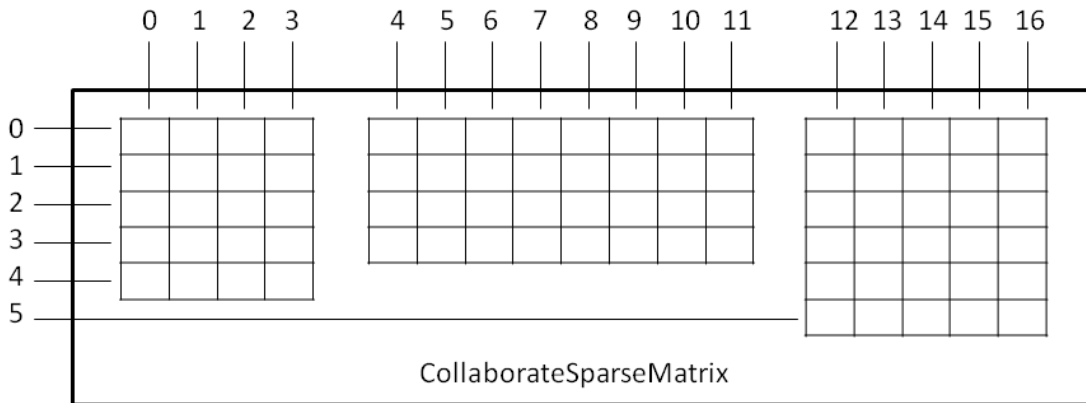
    // returns an iterator over the indexes of the known values
    // of column i
    public Iterator<Integer> getColIndexes(int i);

    // returns an iterator over the indexes of the known values
    // of row u
    public Iterator<Integer> getRowIndexes(int u);
}
```

בשאלה זו נרצה לממש את המחקר החדש של אחד מחברי סגל הקורס. הרעיון הוא לשפר את ההמלצות של חברה ספציפית בעזרת מידע מחברת אחרות. לדוגמה, בגלל שאותה לקוחה רוכשת מוצרים גם ב BLOCKBUSTER וגם ב TOYSRUS, נוכל להמליץ לה לקנות בובת R2D2 (דמות מסרטי מלחמת הכוכבים) ב TOYSRUS בעקבות הידע שהיא אהבה את סרטי STARWARS מ BLOCKBUSTER.

מטרה:

עליכם לממש מחלקה חדשה בשם CollaborateSparseMatrix שמממשת את SparseMatrix על ידי שרשרת של כמה מטריצות קיימות למטריצה בודדת. המטריצות מתארות את בסיס הנתונים של מספר חברות שונות בעלות מוצרים שונים אך בעלות משתמשים דומים. לכן 'נשרשר' את המטריצות בשורה ולא בעמודה, כפי שמראה הדוגמה הבאה:

הערות חשובות:

- הפונקציה `getRating` מומשה עבורכם. כלומר, אינכם צריכים להתייחס לשאלה מה הפונקציה תחזיר עבור ערכים שלא נתון דירוג עבורם, (לדוגמה עבור `getRating(5,0)`).
- עבור השורות והעמודות, המספור של כל מטריצת מתחיל מ 0. לכן במטריצה החדשה, עבור כל המוצרים המטריצות למעט הראשונה, תצטרכו למספר מחדש את המוצרים (לפי סדר המטריצות והמוצרים). לדוגמה, המוצר השני במטריצה השניה, שקודם יוצג בספרה 1, ייצוג כעת בספרה 5 (שכן במטריצה הראשונה יש 4 מוצרים).
- שורות המטריצה מייצגות את אותם המשתמשים (ולכן ניתנות ל'שירשור'), אך מטריצה מסוימת יכולה להכיל יותר שורות (משתמשים) מאחרות. מספר השורות הכולל של המטריצה החדשה יהיה כמספר המקסימלי מבין המטריצות המוכללות.
- שימו לב שהפונקציות `getRowIndexes` | `getCollIndexes` מחזירות איטרטורים של אינדקסים ולא של דירוגים (עבור הערכים הידועים בלבד).

בסעיפים הבאים תתבקשו להשלים את הגדרת המחלקה `CollaborateSparseMatrix`. שימו לב שלמחלקה שתי פונקציות עזר פרטיות (את השנייה אתם תממשו):

- `getMatrixOffset(int matrix)`: מחזירה את ההפרש שיש להוסיף לאינדקס המוצרים למטריצה ספציפית. לדוגמה, `getMatrixOffset(1)` תחזיר 4 בדוגמה הנוכחית.
- `getHoldingMatrix(int item)`: מחזירה את אינדקס המטריצה שמחזיקה את המוצר הנתון. לדוגמה `getHoldingMatrix(5)` תחזיר 1 בדוגמה הנוכחית.

המתודה `getRating(int u, int i)` מדגימה שימוש בשתי המתודות הנ"ל.

```
public double getRating(int u, int i) {
    int m = getHoldingMatrix(i);
    return matrices.get(m).getRating(u, i - getMatrixOffset(m));
}
```

חלק א' (2 נקודות)

השלימו את הגדרת המחלקה

```
public class CollaborateSparseMatrix 
{
    private List<SparseMatrix> matrices;

    public CollaborateSparseMatrix(List<SparseMatrix> matrices) {
        this.matrices = matrices;
    }

    private int getMatrixOffset(int matrix) {
        int offset = 0;
        for (int i=0; i < matrix; i++)
            offset += matrices.get(i).getNumColumns();
        return offset;
    }
    ...
}
```

חלק ב' (4 נקודות)

ממשו את המתודה `getHoldingMatrix` כפי שמוסבר לעיל.

חלק ג' (4 נקודות)

ממשו את המתודה `getNumColumns`

חלק ד' (4 נקודות)

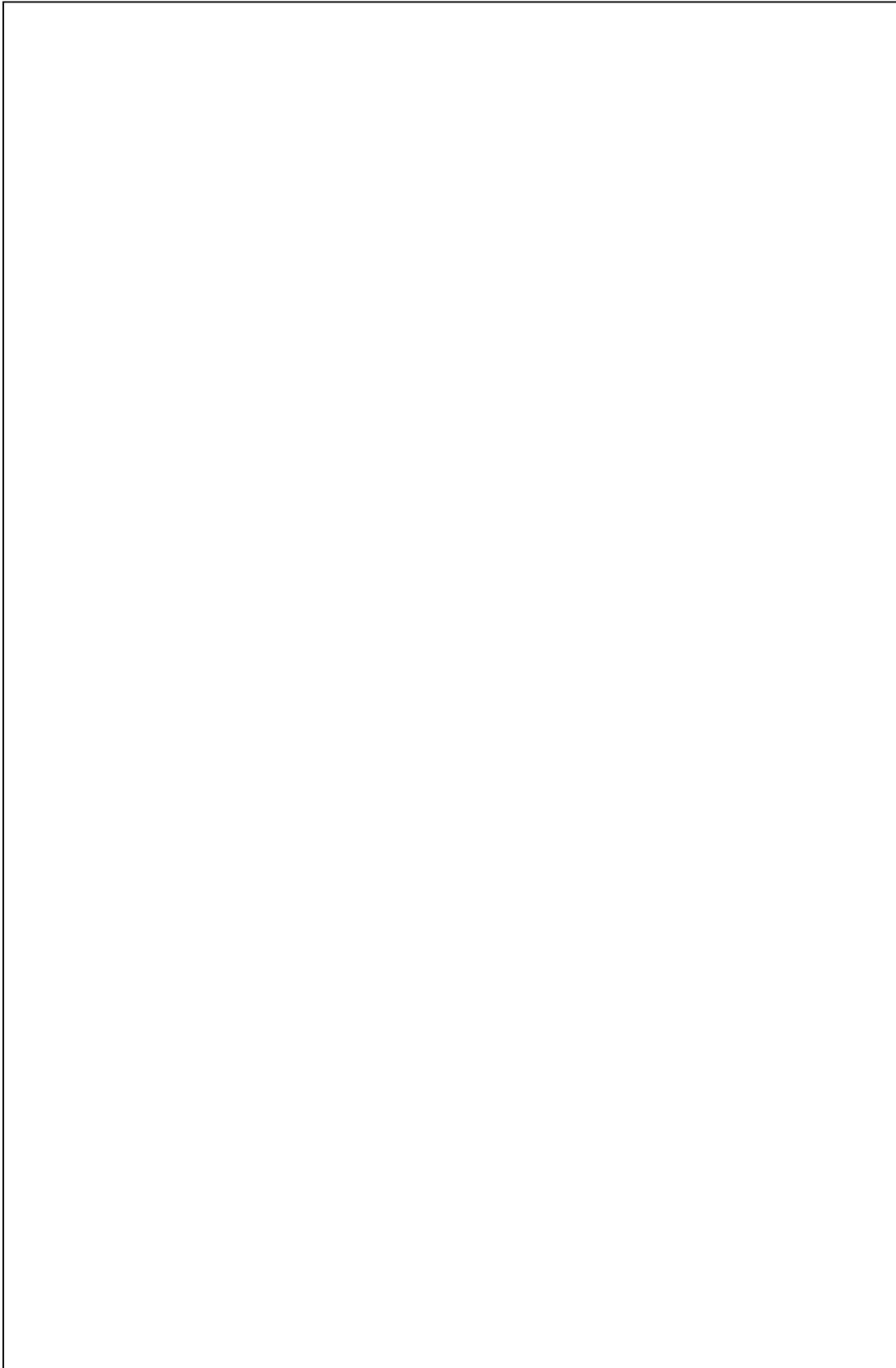
ממשו את המתודה `getNumRows`

חלק ה' (4 נקודות)

ממשו את המתודה `getColIndexes`

חלק ו' (12 נקודות)

סיימו לממש את המתודה `getRowIndexes`

שאלה 2 (50 נקודות)

בשאלה זו נעסוק בגרף של פילטרים. גרף של פילטרים הוא ייצוג של סדר מסויים שבו זורם מידע במערכת מאובייקט לאובייקט כאשר כל פעם הוא עובר מודיפיקציה. לגרפים כאלו שימושים נרחבים בתחומים כמו מודלים תעשייתיים, פיענוח וידאו דחוס במחשב, ועוד ועוד. למשל וידאו יכול להקרא מקובץ, החלק של האודיו עובר למפענח אודיו (למשל מפענח mp3) והחלק של הוידאו עובר למפענח של וידאו. אנחנו נעסוק בפילטרים של מחרוזות.

בגרף של פילטרים שאנחנו נממש ישנם שלושה סוגי שחקנים: מקור, מקבל, ופילטר.

מקור (source):

יודע לשדר מחרוזות. שידור של מחרוזת מתבצעת ע"י קריאה למתודה Broadcast. מתודה זו קוראת למתודה `receiveString` של עצמים מסוג Receiver שרשמו להאזין (מילה אחרת לקבל) את המחרוזות היוצאות ע"י קריאה למתודה `addReceiver`.

```
public interface Source{
    public void addReceiver(Receiver R);
    public void broadcast(String S);
}
```

מקבל (receiver):

יודע לקבל מחרוזות דרך המתודה `receiveString`

```
public interface Receiver{
    public void receiveString(String S);
}
```

פילטר: פילטר הוא מקור אשר משמש גם בתפקיד של מקבל (Receiver). כלומר, הוא מממש גם את Source וגם Receiver

דרך הפעולה של רוב הפילטרים היא לקבל מחרוזת דרך הפקודה `receiveString`, לעבד אותה, ולשדר (או לא לשדר) מחרוזת של תוצאה לפי תנאי מסוים.

למשל פילטר אחד יכול לקבל מחרוזת A ולשדר מחרוזת A.

פילטר אחר יוגדר לקבל מחרוזת A ולשדר את המחרוזת "קצר" אם האורך של A קטן מ 50 תווים או לא לשדר כלום אם האורך ארוך או שווה ל-50 תווים. ראו דוגמאות נוספות בסעיפים ב' ו-ג' למטה.

גרף של פילטרים נבנה ע"י כך שרושמים פילטרים להאזין למקורות (זכרו פילטר הוא גם מקור). כלומר פילטר מסוים יכול להרשם להאזין לשני פילטרים אחרים, שאחד מהם רשום לפילטר רביעי שרשום להאזין למקור מסויים.

סעיף א'

ממשו את המחלקה SystemInSource המממשת את המנשק Source אשר קוראת שורות קלט מ-System.in, ומשדרת אותן. הבנאי של המקור ריק, והוא מתחיל לקבל קלט מהשתמש/ת לאחר שמתבצעת קריאה למתודה בשם `public void gogo()`

לנוחיותכם מצורף בנספח תיעוד המחלקה Scanner

סעיף ב'

ממשו פילטר אבסטרקטי (מופשט) אשר מממש פונקציונאליות רבה ככל האפשר משני המנשקים. בנו את הפילטר באופן כזה שפילטרים שירשים מפילטר זה אינם צריכים לממש מחדש את המתודות שמומשו במחלקה האבסטרקטית. קראו לפילטר זה **AbsFilter**. **שימו לב:** אין צורך לממש מחדש מתודות שמומשו בסעיף א'. פשוט רשמו את החתימה של המתודה במקום המתאים ללא מימוש.

רמז: בסעיף ג' למשל יש דוגמא לפילטר. חשבו כיצד תממשו את הפילטר האבסטרקטי בסעיף ב' כך שמימוש סעיף ג' הוא פשוט וסובב רק סביב ה-business logic.

סעיף ג'

גרפר (Greper) הוא פילטר אשר מקבל בבנאי שלו מחרוזת pattern, ופועל באופן הבא: כשהוא מקבל (דרך receiveString) מחרוזת str אז:

במקרה בו pattern הוא תת מחרוזת של str, הוא משדר את str. אחרת, הוא לא משדר

ממשו את המחלקה GreperFilter

סעיף ד'

ספרן (**StringCounterFilter**) הוא פילטר אשר משדר, בכל פעם שהוא מקבל מחרוזת (דרך `receiveString`) את המחרוזת המכילה את מספר המחרוזות שקיבל עד עתה. ממשו מחלקה זו.

סעיף ה'

נגדן (Negator) הוא פילטר אשר מקבל בבנאי שלו פילטר F מטיפוס AbsFilter שלא רשום עדיין לקבלת הודעות ושלא נרשמו אצלו עדיין לקבלת הודעות (רכיב קשירות מגודל אחד בגרף של הפילטרים). הנגדן מקבל מחרוזת A ומתנהג כך:

אם F מוגדר לשדר פלט כלשהוא במידה והוא מקבל את A, הנגדן לא משדר. אם F לא משדר פלט כתוצאה מקבלת מחרוזת A, אזי הנגדן משדר את המחרוזת A.

מותר לנגדן להניח שאף אובייקט אחר לא ישלח מחרוזות ל-F (כלומר לא יתבצעו קריאות לreceiveString של F מחוץ הנגדן) ושאף אובייקט אחר לא ירשם להאזין לפלט של F.

ממשו את הנגדן במחלקה **NegatorFilter**

סעיף ו'

שרשרת פילטרים היא פילטר אשר מתקבל משרשור של פילטרים. הבנאי שלה ריק והיא מממשת מתודה בחתימה

```
public void addFilter(AbsFilter F)
```

אם לא התבצעה קריאה למתודה `addFilter` אזי שרשרת הפילטרים לא פולטת. אם התבצעה קריאה אחת שכזו עם הפילטר `F1` אז השרשרת מתנהגת כמו הפילטר `F1`. התבצעה קריאה למתודה `addFilter` פעמיים, פעם אחת עם `F1`, ופעם שנייה עם `F2` אזי הפלט עם קבלת מחרוזת `A` יהיה הפלט של `F2` מופעל על הפלט של `F1` כאשר `F1` מופעלת על `A`, וכן הלאה.

ניתן להניח שהפילטרים שבשרשרת לא ירשמו לקבלת פלט מאף מקור אחר.

שם מחלקת השרשרת היא `FilterChain`.

סעיף ז'

המחלקה StringWriter ממשת את המנשק Reciever ומדפיסה את המחרוזות שהיא מקבלת למסך. ממשות וכנית קצרה אשר מקבלת מחרוזות מSystem.in ומדפיסה כמה מחרוזות היא קיבלה בכל שלב שלא מכילות את המחרוזת "loveSW1".

למשל באותה הרצה עבור קלט מהמשתמש ==> פלט למסך

1 ==> Polymorphism

2 ==> Polymorphism

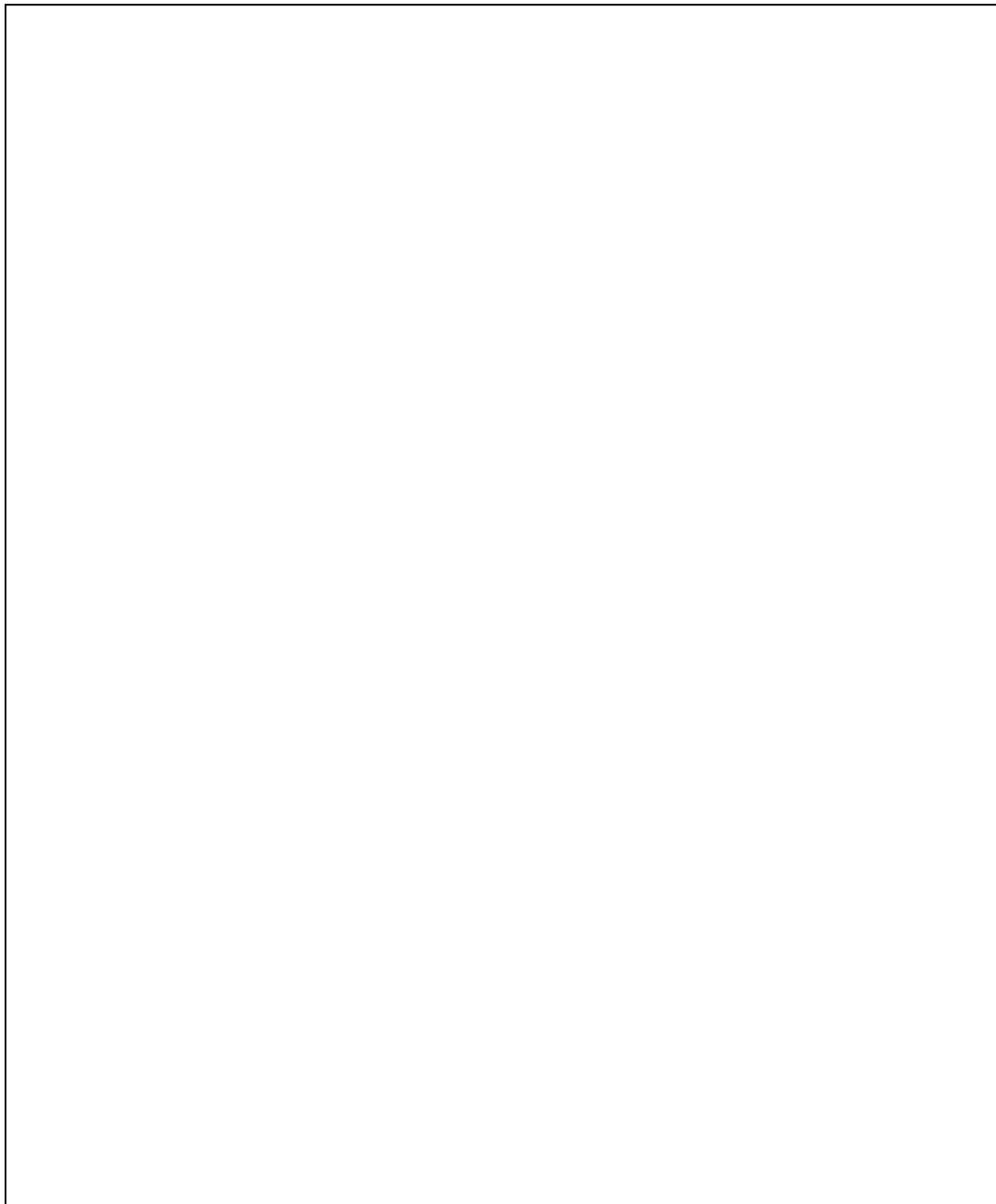
3 ==> Polymorphismmmmm

3 ==> loveSW1

3 ==> loveSW1

4 ==> המלך דוד

4 ==> loveSW1

שאלה 3 (20 נקודות)

בכל סעיף מהסעיפים הבאים יש לענות האם:

- (א) התכנית עוברת קומפילציה (הידור) או לא. אם לא, יש לנמק. תשובה ללא נימוק לא תזכה בנקודות.
- (ב) האם התכנית עפה בזמן ריצה? אם כן איפה ומדוע.
- (ג) אם התכנית רצה כמו שצריך, מהו הפלט המודפס?

סעיף א'

```
//A.java
01 public class A {
02     public A() {
03         System.out.println("a1");
04     }
05     public A(int x) {
06         System.out.println("a2");
07     }
08 }
//B.java
09 public class B extends A {
10     public B() {
11         super(5);
12         System.out.println("b1");
13     }
14     public B(int x) {
15         this();
16         System.out.println("b2");
17     }
18     public B(int x, int y) {
19         super(x);
20         System.out.println("b3");
21     }
22 }
//Testing.java - main
...
23     B b = new B(5,5);
...
```

התשובה שלכם:

סעיף ב'

```
//A.java
01 public class A {
02     public int x = 5;
03
04     public A() {
05         x = 10;
06         System.out.println(this.x);
07     }
08
09 }
//B.java
10 public class B extends A {
11     public int x = 7;
12
13     public B() {
14         System.out.println((A) this.x);
15         System.out.println(x);
16     }
17
18     public String toString() {
19         return ""+x;
20     }
21 }
//Testing.java - main
...
20     B b = new B();
...
```

התשובה שלכם:

חלק ג'

```
//A.java
01 public class A {
02     public A() {
03     }
04     public A(A a, B b) {
05         System.out.println(a + " " + b);
06     }
07     public A(B a, A b) {
08         System.out.println(a + " " + b);
09     }
10}
//B.java
11 public class B extends A {
12     public B() {
13     }
14     public B(B b) {
15         super(b, b);
16     }
17     public B(A a) {
18         super((B)a, a);
19     }
20}
//Testing.java - main
...
21     B b = new B(new B());
22     System.out.println(b);
...
```

התשובה שלכם:

חלק ד'

```
01:
02: class Test
03:     {
04:         static void show()
05:         {
06:             System.out.println("Show method in Test class");
07:         }
08:     }
09: public class Main extends Test
10:     {
11:         static void show()
12:         {
13:             System.out.println("Show method in Main class");
14:         }
15:         public static void main(String[] args)
16:         {
17:             Test t = new Test();
18:             t.show();
19:             Main m = new Main();
20:             m.show();
21:
22:             t = m;
23:             t.show();
24:
25:             m = t;
26:             m.show();
27:         }
28:     }
```

התשובה שלכם:

ושוב בהצלחה!!

* לבחינה צורף נספח של המנשק List והמחלקה Scanner.